

Markku Heikkilä

SALAISIA

TARINOITA LEIPOMOSTA

Markku Heikkilä:

Salaisia
tarinoita
leipomosta

Sisälllys

1	Johdanto	5
2	Oppiaika	9
3	Ensimmäiset vuodet	15
4	Pakariaika	19
5	Aikani armeijassa	25
6	Leipomon työkuultuuri	29
7	Leipomohuumoria	35
8	Ammattitöitä	39
9	Leipomon kummitus	47
10	Leipomon vintin oudot äänet	53
11	Sota-aika leipomossa	57
12	Salaiset palkat sodan jälkeen	63
13	Työpaikanvaihdos	67
14	Leipomon juhlapyhät	75
15	Lamavuodet ja Elannon fuusio	83
16	Ay-liikkeen rooli	89
17	Eläkkeelle ja vapaaehtoistöihin	95
18	Kotimaan lomat	101

© 2025 Markku Heikkilä

Kannen ulkoasu: Mari Miikkulainen

Taitto ja ulkoasu: Mari Miikkulainen

Kustantaja: BoD · Books on Demand,
Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH,
Friedensallee 273, 22763
Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-80-1117-0

The background is a solid orange color with a repeating pattern of gift boxes and laurel wreaths. The gift boxes are wrapped in a light orange ribbon, and the laurel wreaths are made of green leaves. The pattern is arranged in a grid-like fashion, with the gift boxes and wreaths alternating in a subtle, repeating manner.

1

Johdanto

Olen usein miettinyt, mistä kiinnostukseni leipomiseen on tullut. Asuessamme Kotkassa 1960-luvulla äitini oli Liiton leipomossa siivoojana. Minä olin tuolloin 12-vuotias ja pääsin äitini mukaan usein leipomoon auttamaan siivouksessa. Siivosimme leipomossa jauhot lattialta pois, pesimme taikinakoneet ja niin edelleen.

Tuolloin ajattelin, että olisi kiva päästä joskus leipomoon töihin. Jos joku olisi tuolloin sanonut, että kolmen vuoden päästä näin teenkin, olisin kyllä nauranut kunnolla. Kun sitten muutimme 1968 Kotkasta Helsinkiin, isämme uusi työpaikka siirtyi sinne. Asetuimme Helsingissä Maunulaan, joka on rauhallinen asuinalue lähellä Pirkkolan ulkoilualuetta, ja viihdyimme siellä hyvin. Ollessani viimeisellä luokalla Maunulan koulussa, ikää minulla oli 15 vuotta, olin ajatellut mennä koulun jälkeen ammattikouluun tai sitten suoraan töihin, kun opettajamme Tauno Marjaniemi yhtenä aamuna koulussa tarjosi leipurin oppisopimusta Elannon leipomoon. Kiinnostuin heti työstä, mutta työpaikka oli järjestetty eräälle toiselle oppilaalle. Hän ei ollut kuitenkaan kiinnostunut työstä ja minä sitten nostin käteni ja ilmoitin kiinnostukseni työhön, koska minulla oli leipomosta hyviä muistoja. Opettajani oli erittäin tyytyväinen, että työpaikka kelpasi minulle.

Pääsin jo heti seuraavana maanantaina työhaastatteluun leipomoon. Minut otettiin heti hyvin vastaan, paikalla oli leipomon esimies Reino Rautiainen, työnjohtaja

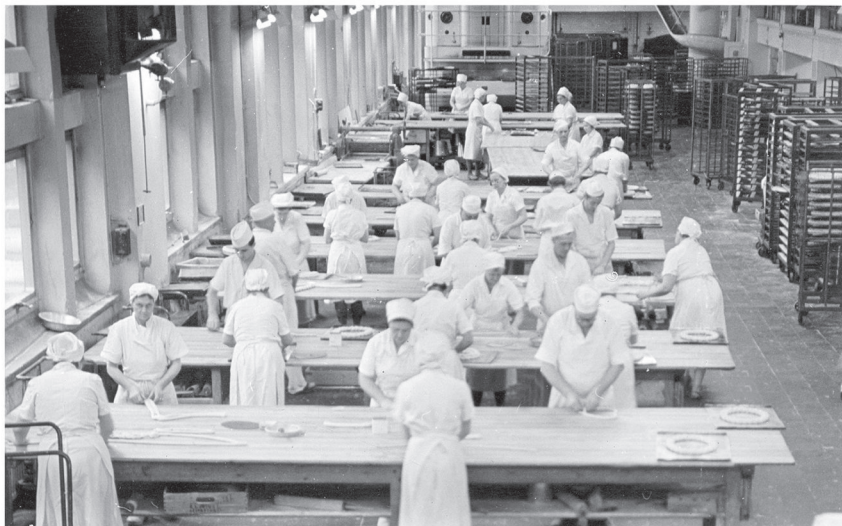
Huugo Peltola ja oppilasmestari Helli Johansson, jotka haastattelivat minua. Ilmapiiri oli kuitenkin hyvin rento. Kun haastattelu oli ohi, odotin sitten päätöstä toisessa huoneessa. He pitivät yhteisen palaverin ja päätös tuli yllättävän nopeasti. Minut luvattiin ottaa koeajalle leipomoon. Ensimmäiset kolme kuukautta olisin koeajalla, jonka jälkeen minulle tarjottaisiin kolme vuotta kestävästä oppisopimusta leipurin ammattiin. Minulle luvattiin palkka koko oppisopimusajalta, ensimmäinen vuosi olisi kuitenkin 75 prosenttia normaalipalkasta. Sopimukseen liittyi myös kaksi neljän kuukauden ammattikoulujaksoa. Teimme sopimuksen jo samana päivänä 12.5.1969, ja aloitin työt heti siltä istumalta. Ajattelin silloin tämä on minun onnenpäiväni, koska tästä olin aina haaveillut, että saisin palkkaa koko oppisopimusajalta. Kun sitten palasin palasin kotiin, kaikki olivat iloisia, koska olin saanut työpaikan. Etenkin isäni oli ylpeä.

Hänellä oli ollut vahva epäily, että Markkua ei kukaan palkkaa töihin. Ajattelin silloin, että pääsinpä kerrankin näyttämään. Opettajani Tauno Marjaniemi oli iloinen puolestani, ja lupasi laittaa koulun päättötodistuksen minulle myöhemmin, koska koulua oli vielä jäljellä muutama kuukausi.

2

Oppiaika

*Elannon leipätehtaan kahvileipomon joulukiireitä. 1965.
(Kuva: Kansan Arkisto)*

Markku Heikkilä on tehnyt lähes viiden vuosikymmenen uran leipomoalalla. Eläkkeellejäätyään hänellä on jäänyt aikaa kirjoittamiselle, politiikalle ja vapaaehtoistyölle.

Salaisia tarinoita leipomosta kertoo mielenkiintoisesti Elannon leipomosta, sen historiasta ja ihmistarinoista. Unohtamatta huumoria ja ainaisia työkavereille tehtyjä jekkuja kirjassa kerrotaan salaisista palkoista ja pakkasvaraston kummituksista leipomon kellarissa lähes sadan vuoden ajalta.

Kirja käsittelee myös HOK Elannon fuusiota vuosisadan vaihteessa sekä leipomotoiminnan myyntiä tämän jälkeen Vaasan Leipomoille.

Mielenkiintoisia lukuhetkiä!

